

φία, ἀλλὰ ὀρκίζομαι ἐδῶ ὅτι ποτέ μου δὲν θ' ἀγάπησω ἄλλην. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ ἐμοῦ. Εἴσαι νέα, εἴσαι ὥραία, ἔχεις νὰ περάσῃς τόσους χρόνους τῆς ζωῆς σου οἱ ὅποιοι πιθανὸν νὰ εἶναι εὐτυχεῖς.... Σὲ ἀποδίδω λοιπὸν τὸν λόγον σου, Σοφία, εἴσαι ἐλευθέρᾳ· ὅχι ὅτι ἔχεις ἀνάγκη τῆς ἀδείας μου ἐὰν πρέπει νὰ με λησμονήσῃς. . . ἀλλ' ἡ ὑπόσχεσις ἔχει πάντοτε ἱερὸν τι, καὶ ὅταν παύσῃ νὰ εἶναι δεσμός, γίνεται ἔλεγχος συνειδήσεως. Ὅσον δ' ἐμὲ μὴν ἀνυσυχῆς· τὰ πάντα ἐτελείωσαν δι' ἐμέ· ἡ μάνα μου ἀπέθανεν, ἀπέθανε δολοφονημένη! Μὲ μένουν χρέη ἱερὰ νὰ ἐκπληρώσω. . . Θὰ τὰ ἐλθισμόνουν ἴσως, τῶρα ὅμως πρέπει νὰ τὰ ἐκπληρώσω.... Καὶ ἔρω, καὶ σύζυγος, πάντα θὰ μ' ἐγκαταλείψουν εἰς τὸ ἔξῃς. Ἀσπάσου με, Σοφία· διότι σὲ ἀγάπησα ἀπὸ καρδίας.

Ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος νέα ἔχυνε δάκρυα πικρά.

— Ὅχι ἀκόμη, Ἰσίδωρε, μὴ φεύγῃς τόσον γρήγορα. Μὲ ἀφίνεις λοιπὸν διὰ παντός! Καὶ διὰ τί; ἂν ὁ πατήρ μου ἐπιμένει, ἐπιμένω καὶ ἐγώ. Θέλεις νὰ σὲ περιμένω ἕνα χρόνον, δύο χρόνους, δέκα χρόνους; ἀποκρίσου με.

— Ἡ θυσία μου ἀπερασίσθη, Σοφία, μὴ τὴν κατασταίνης πλέον πικρὰν μὲ ἐλπίδας ματαίας. Πλὴν τούτου εἶναι ἀρχή. . . Ἐνθυμεῖσαι, Σοφία, ἐξηκολούθησε μετὰ πραότητος ὁ Ἰσίδωρος· ἦτον ἐβδόμῃς τῶν Βαίων, ὡς σήμερον, ὡς σήμερον καὶ τότε ἔλαμπεν λαμπρὸς ἥλιος, καὶ ἀνθίζαν τὰ δένδρα.... Μ' ἔδωκες κλαδίον βαίων ὡς τοῦτο τὸ ὅποιον ἔδωκα εἰς τὸν πῖλόν μου τὴν λειτουργίαν τῆς περσμένης Κυριακῆς. . . Ὡ ἀνάμνησις θλιβερὰ ἡμέρας τόσον εὐτυχούς! Λάβε τὸ βαίον τοῦτο, Σοφία, καὶ ἐνῶ θὰ με ἀνενθυμίζῃς εἰς σέ, θὰ φέρῃ εἰς τὸν νοῦν σου ὅτι ἠθέλησα νὰ μείνω μόνος δυστυχὴς, καὶ ὅτι σὲ ἀπέδωκα τὸν λόγον σου διὰ νὰ μὴ σὲ κἀμὼ μέτοχον τῶν συμφορῶν μου. . . Ὑγίαινε.

— Ἰσίδωρε!

— Ὑγίαινε!

Ἀλλ' ἡ Σοφία ἔπεσεν ἀλοφυρομένη εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἐκραμάσθη ἀπὸ τὸν λαιμὸν του. Μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ χεῖρές της ἀφρέθησαν μόναι, καὶ ἔπεσαν, διότι ἐκινδύνευε νὰ λειποθυμήσῃ. Μόνοι οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἀνοιχτοί, καὶ ἐφαίνοντο ὅτι τὸν παρεκάλουν. Ἀλλ' ὁ νέος ἐστήριξεν αὐτὴν ἐπὶ τινος δένδρου, ἔβλιψε μετὰ πολλῆς ἀγάπης τὴν χεῖρά της, τὴν ἠτένισε μὲ βλέμμα ἀνεκράστου συμπαιθείας, καὶ ψιθυρίσας νέον ὑγίαινε, ἀπεμακρύνθη δρομαίως.

Καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν καλύβην ἐγυνυπέτησεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μητρός του. Συγχώρησόν με, μητέρα μου εἶπεν, ἠγάπων τὴν Σοφίαν, καὶ ἴσως δὲν θὰ σὲ ἐκδικούμην ὁ Θεὸς ὅμως δὲν τὸ ἐσυγχώρησε. Ἰδοὺ, μητέρα μου, εἰμι ἐλεύθερος, ἐλεύθερος νὰ ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν ἐκδίκησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ὀρκίσθην καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὀρκίζομαι καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ τάφου σου.

Καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς καλύβης, τὸν εἰδοποίησεν ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ· ἐπώλησεν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχε ὑποζύγιον, ἀγελάδα, σκεύη, καὶ κρη-

τῆσας μόνον ἐκεῖνα ὅσα μετεχειρίζετο ἰδίως ἡ μήτηρ του, τὰ ἔκαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου της.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἀναλαβὼν τὰς μακρὰς τοῦ λαοβριθέρου περικνημίδας καὶ τὸ τουφέκιόν του, καὶ ἐπισίξας τὸν σκύλον του, ἀνεχώρησε.

Πολὺς χρόνος παρήλθεν ἔκτοτε καὶ οὐδεὶς ἐγίνωσκε τί ἀπέγεινεν ὁ Ἰσίδωρος.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΞΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

—*—*—*—

Τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν διεύθυνε πρὸς ὑμᾶς παρεπίδημος τις ξένος ἐν Ἀθήναις, οὗ τινος τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα μαρτυροῦν αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς τὸ περιεχόμενον. Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ ἔργου τοσούτω ἐπωφελοῦς, προσθέταμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀσθενῆ ἡμῶν φωνὴν εἰς τὴν τοῦ γενναίου ξένου, καὶ ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως τὰς προθύμους συνδρομὰς τῶν ἀπανταχοῦ δημογυνῶν, ἃς θέλομεν ἀναγγέλλει διὰ τῆς Πανδώρας.

α. Κύριε!

» Εἰ καὶ ξένος, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ γράψω πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ συμμέροντος ἐλληνικοῦ, εὐελπιστῶν ὅτι δὲν θέλετε ἀπαξιῶσαι νὰ δημαιοῦσατε τὴν παροῦσαν, σκοπὴν ἔχουσαν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν γεννησιδωρίαν τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν ὑπὲρ ἀντικειμένου κατ' ἐξαίρετον ἐθνικοῦ, οὗ τινος ἡ πραγματικὴ θέλει βεβαίως ἀνταπεῖφαι τὴν πατρίδα ὑμῶν διὰ τῶν εὐλογιῶν τοῦ σύγχρονου καὶ τῶν εὐχῶν μυριάδων ψυχῶν. Ὁ εὐγενὴς ζῆλος, — ἡ πολυτιμὸς αὕτη παράδοσις τῶν ἀρχαίων χρόνων καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ μέλλοντος, — μεθ' οὗ ἡ νέα ἐλληνικὴ γενεὰ ὀργᾷ πρὸς τὴν παιδείαν, διακρίνει ἰδίως τὴν ἡμετέραν φυλὴν. Ἐκατοστύιας νέων διδόντων παιδείαν στέλλουσι κατ' ἔτος ἢ τε ἐλευθέρᾳ καὶ ἡ δούλη Ἑλλάς εἰς Ἀθήνας. Πόσοι σωροὶ νέων πλήρεις εὐφυΐας καὶ θάρρους συμπιέζονται περὶ τὰς ἐδρας τῆς διδασκαλίας! Μόνος ὁ Θεὸς γινώσκει εἰς ὅποιος καὶ ὁπῶς θυσίας ὑπεβάλλουσιν ἐαυτοῦς οἱ γονεῖς, πόσας στερήσεις πάσχουσιν ἕνακα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων αὐτῶν! Κατὰ τὴν βροχεῖαν ἐν Ἀθήναις διατριβὴν μου, ἐθαύμαζον παρατηρῶν τὸν ἀδιάκοπον ἀγῶνα τοῦ πνεύματος ὑπὲρ τοῦ res augusta domi.

» Δὲν προτείνω πρὸς τοὺς Ἕλληνας εἰτινας πανταχοῦ γῆς τιμῶσι τὸ ἔθνος αὐτῶν, πρὸς αἷ· ἰδίως ἀποτεινόμεναι, νὰ ἐξομαλύνωσι τὴν τραχεῖαν ὁδὸν ἣν καὶ οἱ κλειστοὶ αὐτῶν διέτρεξαν· διότι οἶδα ὅτι αἱ δυσκολίαι αἱ νικώμεναι ἐν ᾧρᾳ νεότητος, μεταβάλλ-

λονται εἰς ἀρετὰς ἐν τῇ πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ· ἀλλ' ἐνεκα περιστάσεως ἦν ἐσχάτως ἐμαθόν, ἀνελογίσθην τὴν στενοχωρίαν τῶν ταλαιπώρων γονέων, ὧν τὰ ἄπορα τέκνα, μακρὰν τῆς πατρικῆς ἐστίας καὶ τῶν φίλων αὐτῶν, ὑποπίπτουσιν εἰς νόσους καὶ ἄλλα τοιαῦτα δυστυχήματα. Νέος τις δεκατετρατής, ἐλθὼν πρὸ ἐνὸς μηνὸς εἰς Ἀθήνας, ἀπεδίωξε μετὰ ὀκτήμερον ἀσθενεῖαν, εἰ καὶ ἐνοσίλευεν αὐτὸν συγγενὴς τις, σπουδάζων ἐπίσης ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἄλλος τις συμμαθητής, ἄγνωστος μέχρις ἐσχάτων εἰς τὸν νοσοῦντα. Πρὸς τούτους τοὺς δύο φιλάνθρωπους ὀρεῖλονται αἱ δαψιλευθεῖσαι τῷ ἀσθενεῖ περιποιήσεις, καθὼς καὶ ἡ περὶ τῆς ταρῆς του φροντίς.

« Τὸ φιλάνθρωπον ἔργον ὃ περ λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ συστήσω πρὸς τοὺς ὑμετέρους ὁμογενεῖς, εἶναι ἡ θεμελίωσις ξενῶνος ἀριερωμένου ἰδίως εἰς τοὺς νοσοῦντας φοιτητάς. Ἄν πρόκειται εἰρήνῃ περὶ εὐτελοῦς θυσίας, ἥτις ὅμως θέλει ἐπιφέρει μεγίστην ὠφέλειαν· διότι, ἀφοῦ ἀπαξ οἰκοδομηθῇ καὶ συσκευασθῇ τὸ κατάστημα, τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως θέλουσιν εἶσθαι ἐλάχιστα, καθόσον οἱ μὲν ἀσθενεῖς θέλousi συνεισφέρει μικρὸν τινα ἔργον, οἱ δὲ ἱατροὶ τῆς πρωτεύουσας θέλousin, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ἐπισκέπτεσθαι προθύμως τοὺς νοσοῦντας μαθητάς· ὥστε δὲν ζητῶ ὑπὲρ τούτων ἐλεημοσύνην, ἀλλὰ φιλάνθρωπον συνδρομήν.

« Ἐάν ἡ πρότασίς μου εἰσακουσθῇ ὑπὸ τῶν ὑμετέρων συμπολιτῶν, προβλέπω ὅτι θέλousi κατατεθῆ ἐντὸς ὀλίγου μεγάληται ποσότητες χρηματικαὶ ἢ ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς κατάρτισμόν τοῦ ἔργου· ἀλλὰ καὶ τὸ περίσσευμα τοῦτο δὲν θέλει μείνει ἄγονον· διότι τότε θέλousi κτισθῇ πλησίον τοῦ ξενῶνος οἰκήματα, ἵνα ἐνοικιάζωνται εἰς μετρίαν τιμὴν πρὸς μαθητάς ἐρχομένους ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος ὅπως ἀναπνεύσωσι τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῆς μητροπόλεως, καὶ νὰ διδασθῶσι τὰ μαθήματα τῆς ἀρχαίας σοφίας. Ξενοδοχεῖον δὲ, ἢ μᾶλλον μαγειρεῖον, παρακείμενον, κατὰ τὰ οἰκονομικὰ μαγειρεῖα τῶν Παρισίων, θέλει δίδει πρὸς αὐτοὺς τροφὴν ὑγιᾶ συγχρόνως καὶ εὐθηρίαν. Καλὸν μάλιστα νὰ διατεθῶσι τὰ περὶ τούτου οὕτως ὥστε νὰ προδοσῶνται καὶ πάντες οἱ πένητες μαθηταί, εἴτε κατοικοῦντες εἰς τὰ δωμάτια, εἴτε μὴ.

« Ἐπειδὴ δὲ ὁ ξενὼν ὡς καὶ οἱ ἐν τοῖς δωματίοις κατοικοῦντες, θέλousi τεθεῖ ὑπὸ τὴν ἐφορίαν δύο καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τοῦ γυμνασιάρχου, οἱ νέοι θέλousin ἀπολαύει τῆς εὐτυχίας ἧς στεροῦνται σήμερον, τοῦ νὰ ἐπιτηρῶνται καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡθικὴν αὐτῶν ἀγωγὴν, καὶ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τῶν πειρατμῶν τῆς πρωτεύουσας.

« Κρίνω περιττὸν νὰ ἐμριλογωρῶμαι εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς προτάσεως ταύτης, ἥτις, ἐάν εἰσακουσθῇ, θέλει τύχει τῆς συνδρομῆς πολλῶν ἀνδρῶν πεφωτισμένων, προθύμων νὰ τὴν ἐκτελέσωσιν. »

X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΛΑΣ.

---28022---

Εὐχαρίστως καταχωρίζομεν ἐνταῦθα βιογραφικὰς τινὰς εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐσχάτως ἀποδηώσαντος καλοῦ καὶ καλοῦ συμπολίτου ἡμῶν Γεωργίου Μελά. Εὐάρεστος καὶ διδασκτικὴ εἰς τοὺς ἐπιζῶντας εἶναι πάντοτε ἡ ἀνάμνησις ἀνδρῶν, οἵτινες ἐν ἀρετῇ διανύσαντες τὸν βίον, εὐσεβῶς ἀπεδίωξαν.

Ὁ Γεώργιος Μελάς ἐγεννήθη τὴν 10 Αὐγούστου 1785 εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων, ἀνήκων καὶ πατρόςθεν καὶ μητρόςθεν εἰς οἰκογένειαν ἐκ τῶν πλεόν εὐπολήπτων καὶ εὐκαταστάτων τῆς Ἠπείρου.

Νέος ὢν ἐσπούδασε μετ' ἐπιμελείας καὶ φιλοτιμίας εἰς τὰ ἐν Ἰωαννίνοις σχολεῖα τὴν σειρὰν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, κατὰ τῆς καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν.

Ὁ πατὴρ του Λέων καὶ οἱ θεοὶ του, μὴ ὑποφέροντες τὸν ζυγὸν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οὔτε ἡ περιουσία, οὔτε ἡ οἰκογενειακὴ τιμὴ, οὔτε ἡ ὑπαρξίς ἦσαν ἀσφαλεῖς, εἶχον μεταβῆ εἰς τὴν Ῥωσσίαν καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἐντίμως καὶ εὐπολήπτως ἐμπορεύοντο.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν μετέβη καὶ ὁ νέος Γεώργιος κατὰ παραγγελίαν τοῦ πατρός του, ἀφοῦ ἐτελείωσεν εὐδοκίμως τὰς ἐν Ἰωαννίνοις σπουδὰς του· ἀποκαταστάθης δὲ αὐτόθι ἔμπορος εὐπόλυτος καὶ παρὰ πάντων τιμώμενος, ἐνυμρεύθη κατὰ τὸ 1812 τὴν πρωτότοκον θυγατέρα Ἐλένην τοῦ ἀξιοσεβάστου καὶ φιλομούσου Μιχαὴλ Βασιλείου ἐξ Ἀργυροκάστρου, ἐμπόρου ἐπίσης ἀποκαταστημένου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ποτὲ γάμος εὐτυχέστερος καὶ ἀρμονικώτερος δὲν ἦν· ὡς ἀνδρόγυνον κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρων τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ἡ φρόνησις, ἡ φιλοπονία, ἡ ἀρετὴ, ὁ γλυκύτατος καὶ ἡπιος χαρακτήρ, καὶ τὰ χριστιανικώτατα αἰσθήματα ἀφροτέρων τῶν συζύγων, διετήρησαν ἀκρίαν καὶ ζωηρὰν τὴν συζυγικὴν ἀγάπην, ἀρμονίαν καὶ εὐτυχίαν τῶν μέχρις οὗ ὁ θάνατος ἐχώρισεν αὐτούς.

Περὶ τὸ 1820, ὅτε ἠτοιμάζετο ἡ ἐκρηγνῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως, μέλος ὢν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας ὁ Γεώργιος Μελάς, εἰς ὁπλασθήκην σχεδὸν εἶχε μεταβάλει τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκίαν του. Ἐνώπιον τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πατρίδος εὐχαρίστως διακινδύνευεν ὁ φιλόπατρις Ἠπειρώτης καὶ τὴν περιουσίαν του, καὶ τὰ ἐμπορικά του συμφέροντα καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν ἐαυτοῦ τε καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Ἄλλ' ὅτε τὰ σχέδια τῶν Φιλικῶν ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς Πόρτας ὁ δὲ αἰοιδίμος Πατριάρχης Γρηγόριος μετὰ πολλῶν ἀρχιερέων ἀπηγγονίσθησαν, καὶ αἱ ἄλλες πάλληλοι στραγαὶ τῶν προκρίτων ἤρχισαν, ὁ Γεώργιος Μελάς, μνησθῶν ἐξαιρήσεως ὅτι ἠγέρθησαν καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπόνοιαι, μόλις προ-